

Zastrzeżenie: Ten projekt otrzymał dofinansowanie z Unii Europejskiej. Treść raportu wyraża wyłącznie poglądy jej autora(ów). Komisja Europejska nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności za wykorzystanie informacji zawartych w publikacji.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000035200

Kompetencje kluczowe dla osób 50+

PODSUMOWANIE

Podsumowanie pięciu raportów dotyczących stanu kształcenia kompetencji kluczowych oraz potrzeb edukacyjnych osób dorosłych, w tym osób 50+ we Francji, Norwegii, Polsce, Hiszpanii i Unii Europejskiej

Rezultat projektu nr 1 - Metodologia kursów szkoleniowych "Kompetencje kluczowe dla osób 50+" (część 1)

Publikacja bezpłatna

OPRACOWANE PRZEZ: DEINDE SP. Z O. O.
2022

Rezultat projektu nr 1 - Metodologia kursów szkoleniowych "Kompetencje kluczowe dla osób 50+" (część 1)

Podsumowanie pięciu raportów dotyczących stanu kształcenia kompetencji kluczowych oraz potrzeb edukacyjnych osób dorosłych, w tym osób 50+ we Francji, Norwegii, Polsce, Hiszpanii i Unii Europejskiej

Wersja: polska

Opracowane przez: Deinde sp. z o. o.

w ramach projektu 2021-1-PL01-KA220-ADU-000035200, „Kompetencje kluczowe dla osób 50+”

Projekt realizowany w ramach programu Erasmus+, w okresie od 1 lutego 2022 do 30 listopada 2023 roku przez konsorcjum: Deinde Sp. z o. o. (Polska), Institut Saumurois de la Communication (Francja), INERCIA DIGITAL SL (Hiszpania), Stiftelsen Mangfold i Arbeidslivet (Norwegia).

Zastrzeżenie: Ten projekt otrzymał dofinansowanie z Unii Europejskiej. Treść raportu wyraża wyłącznie poglądy jej autora(ów). Komisja Europejska nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności za wykorzystanie informacji zawartych w publikacji.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wstęp

Pierwszą część Rezultatu Projektu nr. 1 Metodologia szkoleń „Kompetencje kluczowe dla osób w wieku 50+” w ramach projektu stanowiły badania danych zastanych w każdym kraju partnerskim, odnoszące się do stanu kompetencji kluczowych oraz potrzeb grupy docelowej (szczególnie osób 50+) we Francji, Norwegii, Polsce, Hiszpanii oraz w Unii Europejskiej.

Ogólne wnioski i rekomendacje z pięciu raportów odnoszących się do kompetencji kluczowych w każdym kraju partnerskim (w porządku alfabetycznym) oraz w UE to:

1. Francja:

- Ze względu na związek zawodów z wymaganymi do ich wykonywania kompetencjami i kwalifikacjami, to osoby najlepiej wykształcone podejmują najczęściej kształcenie zawodowe. Zawodom, które wymagają wysokiego poziomu wykształcenia początkowego, często towarzyszy wysoki poziom kształcenia ustawicznego. Tym samym wśród pracujących 66% absolwentów, z co najmniej dwuletnim wykształceniem wyższym odbyło, co najmniej jeden kurs zawodowy w ciągu roku, w porównaniu z 25% osób bez kwalifikacji.
- Najwięcej szkoleń przechodzą menedżerowie i specjaliści: 68% z nich miało dostęp do szkoleń z powodów zawodowych w ciągu roku, w porównaniu z 37% pracowników fizycznych. W przypadku tej samej wielkości przedsiębiorstwa menedżerowie i zawody średnie również korzystają z kształcenia zawodowego częściej niż pracownicy z niższym poziomem wykształcenia i kwalifikacji.
- Różnice w dostępie do szkoleń między mężczyznami i kobietami zależą od ich poziomu kwalifikacji. Podczas gdy wśród menedżerów i zawodów pośrednich taki sam odsetek mężczyzn i kobiet ma dostęp do szkolenia zawodowego, wśród pracowników fizycznych i umysłowych udział kobiet jest znacznie niższy niż wśród mężczyzn.
- Dostęp do szkoleń zmniejsza się wraz z wiekiem, nawet, gdy ludzie nadal pracują. Osoby starsze uczestniczą w mniejszej liczbie szkoleń ze względów zawodowych niż osoby młodsze, to samo dotyczy bezrobotnych w porównaniu z osobami zatrudnionymi, ale ich szkolenia są dłuższe. Szkolenia są bardziej dostępne dla menedżerów i osób pracujących w dużych zakładach.
- Według danych z oceny umiejętności dorosłych PIAAC z 24 krajów biorących udział w badaniu „Francja należy do krajów o najniższych umiejętnościach w zakresie umiejętności cyfrowych”. Ten niski poziom umiejętności francuskiej populacji dorosłych można w dużej mierze wyjaśnić wynikami dla grupy wiekowej 45-65. Niższy poziom kwalifikacji osób starszych tłumaczy się „efektem wieku, tj. pogorszeniem umiejętności związanym ze starzeniem się, oraz efektem kohorty, związanym z faktem, że poziom wykształcenia osób starszych jest niższy”.
- Naukowcy zidentyfikowali kilka konkretnych obszarów, w których brak kluczowych umiejętności wśród osób dorosłych jest szczególnie dotkliwy. Należą do nich informatyka i elektronika, mechanika lub nauczanie i szkolenia, zarządzanie, ale także bardziej przekrojowe umiejętności, takie jak komunikacja werbalna lub rozwiązywanie złożonych problemów. Z drugiej strony istnieje nadwyżka umiejętności sprzedażowych i marketingowych czy doradczych.
- Podkreślono również rozbieżność między podażą a popytem na kompetencje i kwalifikacje. W przypadku kwalifikacji (rozumianych, jako poziom wykształcenia oraz kierunków studiów), wyniki badań mówią nam, że:
 - 35,1% francuskich pracowników wykonywało prace, do których nie posiadali wystarczających kwalifikacji;
 - 23,4% pracowników wykonywało pracę, do której normalnie wymagany jest wyższy poziom kwalifikacji, tj. nie mieli odpowiednich do pracy kwalifikacji;
 - 11,7% pracowników wykonuje pracę wymagającą niższych kwalifikacji. Innymi słowy, mają zbyt wysokie kwalifikacje do wykonywanej pracy.
- Poziom niedopasowania umiejętności we Francji jest bliski średniej UE, ale Francja ma jeden z najwyższych poziomów zaniżonych kwalifikacji.

- Ekspertki zalecają „dostosowanie treści programów kształcenia zawodowego tak, aby były one bardziej adekwatne do potrzeb pracodawców”.
- Ekspertki zalecają, aby nauczyciele „nieustannie monitorowali rozwój praktyk biznesowych”.
- Ekspertki sugerują rozszerzenie kształcenia zawodowego na więcej sektorów, w tym na „sektory wschodzące”.
- Ekspertki ubolewają, że „informacje na temat poradnictwa zawodowego są często rozproszone i nie są powiązane z potrzebami rynku pracy”.
- Francja, aby zachęcić do szkolenia osoby 50+ musi stworzyć więcej cyfrowych możliwości szkoleniowych i wykorzystać następujące dzwignie,: motywacja, pewność siebie i partnerskie uczenie się.

2. Norwegia:

- Jako państwo niebędące członkiem Unii Europejskiej, Norwegia nie używa pojęcia „kompetencji kluczowych” w rozumieniu Komisji Europejskiej, i stosuje krajową definicję tzw. umiejętności podstawowych (basic skills). Umiejętności podstawowe stosowane w Norwegii składają się z czterech kategorii kompetencji: umiejętności czytania, pisania, liczenia, umiejętności cyfrowych i mówienia. Tym samym można stwierdzić, iż pewne elementy „norweskich umiejętności podstawowych” wpisują się w unijne kompetencje kluczowe, np. w zakresie przedsiębiorczości czy umiejętności obywatelskich.
- Według Skills Norway, cztery podstawowe umiejętności to czytanie i pisanie (określane, jako umiejętność czytania i pisania), matematyczne (określane, jako umiejętność liczenia), umiejętność porozumiewania się i umiejętności cyfrowe. Są to umiejętności niezbędne do aktywnego uczestnictwa w edukacji, społeczeństwie i życiu zawodowym.
- Istnieje silne społeczne dążenie do jak najdłuższego utrzymania pracowników w pracy zarobkowej, co przejawia się w zachętach, reformach i ogólnym spojrzeniu na rolę osób starszych na rynku pracy i w społeczeństwie.
- Starsi pracownicy są bardzo często najbardziej zmotywowani do zapisania się na szkolenia w miejscu pracy i kursy edukacyjne ściśle związane z ich sytuacją zawodową. W przypadku starszych pracowników większy nacisk kładzie się na nieformalne szkolenia w miejscu pracy.
- Norwegia musi zwiększyć udział starszych grup wiekowych w życiu zawodowym.
- Stosunkowo duża część starszej populacji otrzymuje rentę inwalidzką i nie ma dostępu do szkolenia w miejscu pracy.
- Dla bezrobotnych publiczne służby socjalne oferują zajęcia zgodnie z ich oceną zatrudnialności.
- Oprócz sektora publicznego, trzeci sektor tradycyjnie odgrywa ważną rolę w edukacji i uczeniu się społeczeństwa norweskiego.
- Rosnące możliwości uczenia się na odległość również odgrywają ważną rolę w wyrównywaniu dostępu do uczenia się, zarówno pod względem geograficznym, niepełnosprawności, jak i wieku.
- Umiejętności cyfrowe w populacji, jako całości są dobre, ale istnieją luki w umiejętnościach cyfrowych między populacją większościową i środowiskami migrantów.
- Populacja migrantów ma ogólnie słabsze umiejętności cyfrowe.
- Osoba starsza o niskim wykształceniu i pochodzeniu migracyjnym napotyka podwójną przeszkodę, zwłaszcza, jeśli oczekuje się od niej opanowania podstawowych umiejętności cyfrowych, aby uzyskać dostęp do możliwości szkolenia w zakresie innych umiejętności, które są niezbędne do wejścia lub ponownego wejścia na rynek pracy.
- Poziom uczestnictwa w kształceniu formalnym i nieformalnym wśród starszych kohort w populacji jest dość wysoki ze względu na wysoki wskaźnik aktywności zawodowej w tej grupie wiekowej w Norwegii.
- Starsi uczniowie są zobowiązani do uczęszczania na edukację poza formalną, która umożliwia im nadążanie za zmieniającym się życiem zawodowym.

- Wysoki poziom umiejętności cyfrowych w populacji sprawia, że uczenie się jest dostępne dla osób uczących się, ale jednocześnie połączenie niskich umiejętności cyfrowych, podeszłego wieku i pochodzenia migracyjnego jest konkretną przeszkodą w dostępie do możliwości uczenia się.

3. Hiszpania:

- Porównanie poziomu kompetencji cyfrowych między młodzieżą i osobami dorosłymi w Hiszpanii wypada na niekorzyść osób dorosłych. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych jest znacznie bardziej rozpowszechnione wśród osób w wieku od 16 do 24 lat i studentów, we wszystkich przypadkach przekraczając 70% tych grup wiekowych. Z drugiej strony mamy do czynienia z ogromnym spadkiem biegłości cyfrowej wśród osób powyżej 55 roku życia.
- Populacja w wieku 25-34 lata ma wyższy poziom wykształcenia w zakresie kompetencji naukowych i technologicznych. W szczególności wpływa na to, jakość edukacji otrzymywanej przez różne grupy pokoleniowe na przestrzeni ostatnich dekad oraz rozwój wydarzeń historycznych, które mogły skrócić okres kształcenia. Osoby dorosłe w wieku od 55 do 65 lat osiągają znacznie niższe wyniki w tych kompetencjach niż młodsze grupy wiekowe.
- Niektóre statystyki pokazują, że jedna czwarta osób dorosłych ma znacznie niższy poziom kompetencji w obszarach takich jak czytanie ze zrozumieniem, ale jest też wielu ekspertów, którzy popierają nieuchronne pograżanie się młodych ludzi w ubóstwie językowym. Używanie neologizmów, ulubionych słów i skrótów lub powtarzanie tego samego słowa zamiast używania jego synonimów może być rozumiane albo, jako sposób na wzbogacenie języka, albo, jako sposób na jego stopniową erozję. Niektórzy dorośli uważają, że wyrażenia grzecznościowe są używane coraz rzadziej, przez co istnieje ryzyko ich zagubienia się w języku, podczas gdy niektórzy młodzi ludzie twierdzą, że istnieją przestarzałe wyrażenia, których można unikać, aby zoptymalizować stosowany język.
- Charakterystyczna dla młodych ludzi postawa innowacyjna jest ściśle związana z przedsiębiorczością. Internet zwiększa kreatywność w zakresie kodów językowych młodzieży, a motywacja do nowych pomysłów prowadzi do większej wizji przedsiębiorczości.
- Najpilniejszej uwagi w zakresie rozwijania u osób dorosłych wymagają kompetencje cyfrowe, ponieważ są one dla osób starszych czymś stosunkowo nowym.
- Przedsiębiorczość jest bardzo wygodna, jeśli chodzi o świat pracy. Jest wielu dorosłych, którzy stracili motywację lub zainteresowanie pracą z powodu monotonii lub z powodu osobistych obaw i niepewności.
- Doświadczenie życiowe to wyraźna zaleta osób dorosłych. Coś, co jest zdecydowanie pomocne w zakresie kompetencji kulturowych i doceniania otoczenia. Osoby po 50 roku życia mogą nie być tak otwarte na otoczenie i zmiany jak ludzie młodzi.
- Istnieje potrzeba odpowiedniego skonstruowania najbardziej odpowiedniego modelu nauczania dla osób dorosłych powyżej 50 roku życia.
- Działania i dynamika są decydujące i muszą być jak najdokładniej dostosowane do potrzeb i możliwości kształcenia się osób starszych.
- Rodzaj ćwiczeń powinien zmierzać w kierunku czegoś bardziej aktywnego i zrezygnować z bierności uczestników, a także opierać się na internalizacji kompetencji.
- Ważnym aspektem kształcenia osób dorosłych jest poznanie potrzeb, możliwości, oczekiwań osób dorosłych, poznanie jak osoby dorosłe się uczą, jak pracują, aby działać w odpowiedni dla nich sposób.
- Pogłębienie autorefleksji może być bardzo pomocne uczestnikom w zrozumieniu siebie i zmierzeniu się z rozwiązaniem swoich problemów.
- Niezbędne jest zwrócenie szczególnej uwagi na nowe technologie i uniknięcie odrzucenia, które może wynikać z braku wiedzy ze strony dorosłych, ponieważ są to dla nich nowe narzędzia.
- Na przykład prezentacja na temat tego, czym są sieci społecznościowe i jak można z nich korzystać, byłaby dobrym pierwszym krokiem do poznania sposobu ich wykorzystania.

- Kompetencje kluczowe są wprowadzane w programach nauczania i prezentowane, jako interdyscyplinarne, w celu wywołania krytycznego myślenia u uczestników, w celu rozwijania i poprawy postaw dorosłych uczniów wobec obywatelstwa, zatrudnienia i tożsamości.
- Niezbędne jest uwzględnienie kluczowych kompetencji i zainwestowanie w zasoby na ich optymalizację, aby populacja osiągnęła stan dobrostanu zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim.

4. Polska:

- Polska należy do czołówki krajów europejskich pod względem poziomu wykształcenia jej mieszkańców. Odsetek osób w wieku 25-64 lata, które ukończyły edukację, co najmniej na poziomie średnim, wyniósł w 2020 roku 93,2%, przy średniej dla krajów Unii Europejskiej 79,0%.
- Polska zajęła 11 miejsce wśród krajów Unii Europejskiej pod względem wykształcenia osób z wyższym wykształceniem w wieku od 30 do 34 lat - 47,0% populacji (6,0 pp. więcej niż średnia UE). Średnia liczba lat formalnej edukacji ukończonych przez osoby w wieku 25 lat i więcej wyniosła 12,3 lat, a Polska znalazła się na 9-12 miejscu wśród 27 krajów Unii Europejskiej
- Środki publiczne przeznaczone na edukację w Polsce w relacji do PKB nie odbiegają od średniej UE. Polska ma jednak jeden z najniższych wskaźników udziału dorosłych w wieku 25-64 lata w uczeniu się przez całe życie w UE (PL - 5,7%, przy średniej UE 11,1%).
- W 2016 roku ponad dwie trzecie populacji w wieku 18-69 deklarowała znajomość, co najmniej jednego języka obcego. Najlichnieszą grupę stanowili respondenci, którzy potrafili posługiwać się tylko jednym językiem (44,8%), 65,8% z nich opanowało go na poziomie podstawowym. Respondenci potrafiący posługiwać się więcej niż jednym językiem obcym stanowili 23,5% badanej populacji
- Polacy w wieku 16-74 lata, którzy korzystali z internetu, w większości (60,3%) mieli mniej niż 45 lat. Najlichnieszą grupę internautów stanowiły osoby z wykształceniem średnim (56,9%) i wyższym (34,5%), a najmnieszą - z wykształceniem niższym niż średnie (8,6%). Jednocześnie społeczność internautów była wyraźnie zróżnicowana pod względem statusu na rynku pracy. Najwięcej użytkowników było zatrudnionych (66,8%), wśród których wyróżniono pracowników najemnych (54,6% użytkowników), najmnieszą grupę stanowili rolnicy - 3,6%.
- W 2020 r. 3,7% Polaków w wieku 25-64 lata zadeklarowało udział w kształceniu obejmującym kształcenie formalne i kształcenie poza formalne. Wskaźnik uczestnictwa w różnych formach uczenia się przez całe życie wahał się od 3,7% w 2016 i 2020 roku do 5,7% w 2018 roku.
- W 2016 r. 45,9% Polaków w wieku 18-69 lat zadeklarowało udział w szeroko rozumianej edukacji, w tym 31,4% (prawie 8,5 mln osób) w edukacji nieformalnej. Uczestnictwo w edukacji formalnej zadeklarowało 11,3% badanych (nieco ponad 3 mln osób), natomiast, co piąta osoba (prawie 5,8 mln osób) wskazała na dalsze kształcenie na kursach i szkoleniach oraz w innych formach edukacji poza formalnej.
- Charakterystyczną cechą uczestnictwa w kształceniu dorosłych Polaków jest wiek – im starsi są, tym rzadziej uczestniczą w podnoszeniu kompetencji i umiejętności. W 2016 r. 67,8% osób w wieku 18-24 lata korzystało z edukacji formalnej, wśród osób w wieku 25-29 – 16,3%, natomiast wśród osób w wieku 50-69 lat ten odsetek wynosił tylko 0,5%.
- Uczestnictwo w edukacji poza formalnej i nieformalnej również malało wraz z wiekiem. Średnio 25% osób w wieku 18-49 lat i tylko 12% osób w wieku 50-69 lat uczestniczyło w kursach i szkoleniach (kształcenie poza formalne). Również w samokształceniu występowała tendencja do spadku uczestnictwa wraz z wiekiem. Im starsi ludzie, tym mniesze prawdopodobieństwo samokształcenia. Wśród respondentów w wieku 18-24 lata 42,5% osób korzystało z edukacji nieformalnej, podczas gdy w grupie osób w wieku 50-69 lat ten odsetek wynosił tylko 24,3%.
- W 2020 r. wskaźnik uczestnictwa osób w wieku 25-64 lata w edukacji w Polsce był prawie o połowę niższy niż w krajach Unii Europejskiej i wyniósł 3,7% (przy średniej dla Unii 9,2%). W 2016 r. 25,5% respondentów w wieku 25-64 lata uczestniczyło w edukacji formalnej lub poza formalnej.

- Dorośli Polacy, zwłaszcza osoby powyżej 50. roku życia, charakteryzują się deficytem takich kompetencji kluczowych, jak: posługiwanie się językiem ojczystym, znajomość języków obcych, umiejętności informatyczne i cyfrowe, kompetencje miękkie (osobiste, społeczne, obywatelskie) oraz przedsiębiorcze.
- Podnoszenie kompetencji kluczowych przez dorosłych Polaków, zwłaszcza osoby w wieku 50+, jest ważnym elementem nie tylko dla rozwoju osobistego, ale z czasem będzie nabierać coraz większego znaczenia w kontekście dostępności zasobów ludzkich na rynku pracy.
- Silna motywacja do uczestniczenia w kształceniu ustawicznym jest kluczowa w przypadku osób starszych (50+), które z racji zbliżającego się końca aktywności zawodowej mają mniejsze szanse na naukę, gdyż nie dostrzegają takiej potrzeby.
- W celu zwiększenia liczby dorosłych Polaków, zwłaszcza osób w wieku 50+ w kształceniu ustawicznym i rozwoju kompetencji kluczowych, konieczna jest zmiana świadomości tych osób. Świadomość korzyści i możliwości zdobycia/doskonalenia swoich kompetencji jest punktem wyjścia dla całego procesu podejmowania przez te osoby decyzji o kształceniu.
- Potrzebne jest promowanie kształcenia ustawicznego. Dorośli muszą wiedzieć, gdzie i jakie formy edukacji mogą podjąć.
- Procesy kształcenia kompetencji kluczowych muszą być dostosowane do specyficznych potrzeb osób w wieku 50+, np. w zakresie niezbyt długich cykli szkoleniowych, dostępności architektonicznej miejsc kształcenia, dostępności finansowej, dostępności dostarczanych treści i materiałów szkoleniowych.
- W procesie zachęcania i motywowania dorosłych Polaków, zwłaszcza po 50. roku życia, do podnoszenia kompetencji kluczowych, ważne jest przełamywanie istniejących stereotypów, takich jak myślenie, że edukacja jest dla ludzi młodych, że edukacja wiąże się głównie z pracą zawodową.

5. Unia Europejska:

- Uczenie się przez całe życie, w tym nabywanie i doskonalenie kompetencji kluczowych przez osoby dorosłe, jest motorem postępu społeczno-gospodarczego w Unii Europejskiej. Przekłada się to nie tylko na lepsze możliwości zawodowe Europejczyków, ale także wpływa na rozwój osobisty i samopoczucie ludzi.
- Uczenie się przez całe życie jest okazją do przezwyciężenia trudności społecznych i gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19 oraz przyspieszenia cyfrowej i ekologicznie zrównoważonej transformacji europejskiej gospodarki i społeczeństwa.
- W warunkach globalnej konkurencji gospodarczej, postępujących zmian technologicznych i technicznych, pojawiających się kryzysów i wstrząsów gospodarczych dorośli Europejczycy muszą stale doskonalić swoje kluczowe kompetencje i umiejętności.
- Polityka Unii Europejskiej daje każdemu mieszkańcowi UE prawo do wysokiej, jakości edukacji, szkoleń i uczenia się przez całe życie.
- Udział dorosłych w kształceniu i szkoleniu różni się w poszczególnych krajach UE. Wspólną cechą jest to, że większość zajęć edukacyjnych, w których uczestniczą dorośli, ma charakter poza formalny.
- Uczestnictwo dorosłych w edukacji i szkoleniach jest nierównomiernie rozłożone w całej UE, przy czym w krajach skandynawskich i niektórych krajach Europy Zachodniej wskaźniki uczestnictwa są znacznie wyższe niż średnia UE.
- Państwa członkowskie UE muszą opracować systemy kształcenia i szkolenia, aby zidentyfikować i dotrzeć do najbardziej narażonych grup społeczno-ekonomicznych oraz zachęcić ich do udziału w kształceniu i szkoleniu, zwłaszcza w zakresie kluczowych kompetencji/umiejętności podstawowych. Te grupy obywateli obejmują osoby po 50 roku życia.
- Celem UE do 2030 r. jest, aby 60% dorosłych Europejczyków, co roku uczestniczyło w edukacji lub szkoleniu.
- W 2019 r. mniej niż jedna trzecia krajów europejskich osiągnęła poziom odniesienia UE 2020 dotyczący 15% udziału dorosłych w kształceniu i szkoleniu w ciągu czterech tygodni poprzedzających badanie.

- W 2019 r. 21,6% dorosłych Europejczyków w wieku 25-64 lat (tj. 51,5 mln) nie ukończyło szkoły średniej II stopnia (ISCED 3; EQF 3 lub 4). Spośród nich 12,5 mln opuściło system edukacji z wykształceniem poniżej gimnazjum.
- Osoby w wieku 25-34 i 35-44 lata mają wyższy poziom wykształcenia niż starsza populacja (osoby 50+).
- Kraje Europy Południowej są najbardziej dotknięte niskim poziomem wykształcenia wśród dorosłej populacji.
- Dorośli Europejczycy o niskich kwalifikacjach w mniejszym stopniu uczestniczą w kształceniu i szkoleniu niż osoby o wyższym poziomie wykształcenia.
- Osoby w wieku 50+ o niskim poziomie podstawowych kompetencji lub kwalifikacji należą do najbardziej dewaloryzowanych grup na rynku pracy i w społeczeństwie.
- Duży odsetek dorosłych Europejczyków (w zależności od kraju od 15% do 57%) ma niski poziom kluczowych kompetencji w zakresie czytania i pisania, liczenia lub umiejętności cyfrowych.
- Od 8% do 39% dorosłych osiąga słabe wyniki zarówno w zakresie umiejętności czytania, jak i liczenia (średnia UE 16,0%).
- Średnio około 40% dorosłych w UE jest zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, tj. albo ma niskie umiejętności cyfrowe lub nie ma ich wcale, albo nie korzysta z internetu lub korzysta z niego w bardzo ograniczony sposób.

